

ströms medgivande med stöd av 1 kap. 5 § sekretesslagen ”då åtgärden var nödvändig att vidta för att kontoret på ett effektivt sätt skulle kunna uppfylla de krav som ställs i 2 kap. 11 § lagen om allmän försäkring”. Jag vill här erinra om motivuttalandet att 1 kap. 5 § sekretesslagen inte får tillämpas enbart i syfte att höja myndighetens effektivitet.

Jag kan därför inte finna att utlämnandet av handlingarna till Weckströms arbetsgivare var nödvändigt för att kassan skulle kunna fullgöra sin rehabiliteringsskyldighet. Kassan skulle alltså ha inhämtat Weckströms medgivande till utlämnandet. Endast om kassan inte erhåller den försäkrades medgivande till att kassan lämnar ut uppgifter om honom, får kassan enligt min mening överväga ett utlämnande med stöd av 1 kap. 5 § sekretesslagen. Jag hyser stor tveksamhet huruvida kassan kunnat stödja sig på nämnda bestämmelse i detta fall. Utredningen här visar ju att möjligheterna att omplacera Weckström redan på förhand bedömdes som små och att andra rehabiliteringsalternativ inte övervägts. Jag är därför närmast av den uppfattningen att 1 kap. 5 § sekretesslagen inte varit tillämplig i den aktuella situationen.

Med hänsyn till vad Weckström skrivit i klagomålen hit förefaller det osannolikt att han hade lämnat sitt medgivande till att journalkopior lämnades ut. Enligt Weckström borde kassan ha gjort en sammanställning av de uppgifter som kunde vara erforderliga för arbetsgivaren. Den tanken tilltalar mig. Jag kan emellertid inte uttala något sådant som en generell rekommendation. Vad som är lämpligast får avgöras från fall till fall. Det måste emellertid framhållas att utlämnande av journalkopior inte får ske slentrianmässigt och att fler uppgifter än nödvändigt inte skall lämnas. Det får alltså inte gå till så, att kassan överlämnar allt medicinskt material som kassan förfogar över utan att bedöma om mottagaren behöver det för det avsedda ändamålet.

Sammanfattningsvis finner jag alltså att försäkringskassan brustit i fråga om tillämpningen av sekretesslagen. Med hänsyn till att lagstiftningen är förhållandevis ny och svår att tillämpa finner jag inte anledning att gå vidare i ärendet. Jag utgår emellertid ifrån att kassan nu anpassar sina rutiner till vad jag uttalat. Då dessa frågor är av allmänt intresse för försäkringskassorna sänder jag en kopia av detta beslut till riksförsäkringsverket.

Om avidentifiering i syfte att möjliggöra utlämnande av eljest sekretesskyddade uppgifter

(Dnr 3268-1982)

I en anmälan hit uppgav H. huvudsakligen följande. Hon hade sänt in en skrivelse till Malmöhus läns landstings förtroendenämnd angående vården av hennes mor. Några dagar senare hade hon läst Kvällspostens löpsedlar,

där det talades om en kvinna som dött av hjärntumör. Hon hade trott att det var ett fall som liknade hennes mors och hade därför köpt tidningen. Hon hade då funnit att artikeln handlade om hennes mor.

Därefter hade hon varit i kontakt med kanslichefen Göran Forsblad på Malmöhus läns landsting. Han hade då uppgett att en journalist kommit in på förvaltningen och tittat i dess diarium och av registratorn begärt att få veta mer om hennes ärende. Registratorn hade då lämnat ut den av henne ingivna skrivelsen utan att avidentifiera den först och utan att tala med handläggaren på förtroendenämnden.

Med anledning av anmälan begärdes upplysningar från kanslichefen Göran Forsblad vid Malmöhus läns landsting. Denne uppgav i sitt remissvar bl. a. detta.

Post till förtroendenämnden liksom till övriga landstingskommunala centrala förtroendemannaorgan går först till en för hela förvaltningen gemensam registratur där handlingarna diarieförs eller på annat sätt registreras. Handlingar som innehåller eller kan innehålla uppgifter som skall vara sekretessbelagda sorteras i en särskild kategori. Sedan handlingarna registrerats lämnas både offentliga och sekretessbelagda handlingar till handläggande avdelning.

Om förfrågningar om allmänna handlingar görs under tiden de finns hos registrator lämnas offentliga handlingar ut av registratorn eller hennes biträde. Om förfrågningar görs om sekretessbelagda handlingar är rutinen den att frågan om utlämnande i första hand avgörs av handläggande tjänsteman.

I förevarande fall frågade en journalist samma dag som H:s skrivelse inkommit innan den blivit diarieförd om det kommit någon skrivelse till förtroendenämnden. Han fick av registratorns biträde V. beskedet att det samma dag inkommit en skrivelse. Journalisten begärde att få se skrivelsen. V. lämnade ut skrivelsen efter att först ha avidentifierat den genom att utelämna patientens namn och personnummer (utom födelseåret) samt avsändarens namn och adress.

Av remissvaret framgick att Forsblad sammanträffat med H. samt diskuterat de frågor som hon tagit upp i sin anmälan till förtroendenämnden. Vad gällde frågan utlämnande av anmälan uppgav Forsblad angående samtalet med H. följande.

I utlämningsfrågan redogjorde jag i huvuddrag för aktuella regler om allmänna handlingars offentlighet och sekretess. Jag framförde också som min uppfattning att avidentifieringen kanske borde ha gått ett steg längre och även omfattat sådana omständigheter som kunnat leda till att en begränsad krets människor kunnat identifiera H. och hennes moder. Jag beklagade att så inte hade skett. Av samtalet med H. framgick inte att någon utomstående hade identifierat de berörda. Jag framhöll också att jag med registratures personal med anledning av det inträffade haft en genomgång av gällande rutiner.

Forsblad anförde vidare bl. a. följande.

Vid be-
tesslagen
uppgifter
ten på ins-
de fall av
innan utlä-
tid inte g-
det. För-
kända.

I det fö-
omfattat
nat bidra-

Beträff-
förvaltni-
de rutin.
avidentif-
genomgå-
ner.

Vidare
mälan på

Vid är
bedömnin-

Av H:
tillräcklig
diskutera
några up-

Efter a-
jag för m-
hanget fr-
myndigh-

är offent-
en allmä-
stryka at-
förvaltni-

manhang

önskvärt

då det är

en vansk-

Efterson-

vidare u-
mycket
andra pe-
om det s-
närståen-

Vid bedömning av förevarande fall har man att tillämpa 7 kap. 1 sekretesslagen. Om det står klart att någon närstående inte lider men kan uppgifterna lämnas ut. För att tillgodose ett berättigat krav från allmänheten på insyn i landstingskommunens förvaltning har förvaltningen i liknande fall aidentifierat uppgifterna och gjort ett allmängiltigt fall av det hela innan utlämnande skett om så varit möjligt. Aidentifieringen har emellertid inte gjorts så fullständig att inte ens anmälaren själv kunnat känna igen det. För anmälaren avslöjas ju inte uppgifter som inte redan tidigare är kända.

I det förevarande fallet kan diskuteras om inte aidentifieringen borde omfattat ytterligare några uppgifter som för en redan delvis initierad kunnat bidra till identifiering.

Beträffande handläggningen av sekretessärendet på landstingets centralförvaltning kan sägas att registratorns biträde på en punkt inte följt gällande rutin. Hon har själv utan att rådgöra med handläggare eller annan gjort aidentifieringen och utlämnandet. Sedan detta blivit känt har jag haft en genomgång med personalen på registraturen om gällande regler och rutiner.

Vidare har vid riksdagens ombudsmannaexpedition granskats den i anmälan påtalade artikeln i Kvällsposten.

Vid ärendets avgörande den 2 december 1983 gjorde JO Sverne följande bedömning.

Av H:s anmälan hit framgår tydligt att hon inte ansett aidentifieringen tillräcklig. Forsblad har för sin del uttalat den uppfattningen att det kan diskuteras om inte aidentifieringen i detta fall bort omfatta ytterligare några uppgifter.

Efter att ha tagit del av den i anmälan påtalade artikeln i Kvällsposten är jag för min del böjd att dela Forsblads uppfattning. Jag vill dock i sammanhanget framhålla att enligt tryckfrihetsförordningens bestämmelser skall myndighet på begäran lämna ut innehållet i allmän handling till den del den är offentlig. Det föreligger således skyldighet att lämna ut sådana delar av en allmän handling som inte omfattas av sekretess. Jag vill vidare understryka att det är angeläget att massmedia i sin bevakning av den offentliga förvaltningen inte i onödan hindras utan att myndigheterna i sådana sammanhang lämnar den service som är möjlig. Det är därför i och för sig önskvärt att myndigheterna lämnar ut eljest sekretesskyddade uppgifter, då det är möjligt att aidentifiera dessa. Det kan dock många gånger vara en vanskelig uppgift att avgöra om en aidentifiering är tillräckligt effektiv. Eftersom det här rör sig om uppgifter inom hälso- och sjukvården, vill jag vidare understryka att det är fråga om uppgifter som omfattas av en mycket stark sekretess. Uppgifter rörande enskildas hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden får enligt sekretesslagen lämnas ut endast om det står klart att det kan röjas utan men för den enskilde eller honom närstående. Då det rör sig om uppgifter inom hälso- och sjukvården måste

man således iaktta stor försiktighet vid prövning av om uppgifterna är av sådant slag att det inte går att hänföra dem till en enskild person.

Av Forsblads remissvar framgår vidare att den person, registratorsbiträdet, som lämnat ut uppgifterna inte följt gällande rutiner. Hon hade nämligen – utan att rådgöra med handläggare eller annan – själv ombesörjt aidentifieringen och utlämnandet av ifrågavarande uppgifter. Forsblad har i anslutning härtill upplyst att man nu har haft en genomgång med personalen på registraturen om gällande regler och rutiner. Med hänsyn till att den i ärendet väckta frågan nu uppmärksammas vid förvaltningen och då utredningen i ärendet inte ger anledning till antagande att det förekommit något brott mot tystnadsplikt, som är av beskaffenhet att straffrättsligt beivras, företar jag ej vidare åtgärder utan avslutar ärendet med nu gjorda uttalanden.

Fråga om utlämnande av namn på en tjänsteman, som gjort en anmälan till socialförvaltningen

(Dnr 1884-1983)

Under hösten 1982 anmälde socialsekreteraren Å. vid socialförvaltningen i Härnösands kommun muntligt till en annan socialsekreterare att det kommit till hennes kännedom att en pojke vid namn J. H. använde hasch. Å. framhöll för den andre socialsekreteraren att anmälan skulle behandlas som en anonym anmälan, eftersom hon och andra var ängsliga för att de ursprungliga uppgiftslämnarna, några ungdomar, skulle komma att trakasseras av J. H., om han fick veta vilka som kommit med uppgifterna. Den 19 januari 1983 kontaktade socialförvaltningen klaganden, som är mor till J. H., för ett sammanträffande angående J. H:s problem. Klaganden begärde att få veta vem som gjort anmälan. Denna uppgift lämnades dock inte ut av socialförvaltningen, eftersom Å. ville förbli anonym. Först genom ett beslut av socialnämnden den 23 juni 1983 fick klaganden uppgiften.

Efter att ha inhämtat yttrande från socialnämnden anförde JO Sverne i beslut den 2 april 1984 följande.

Enligt 71 § andra stycket socialtjänstlagen är myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt de som är anställda hos sådana myndigheter skyldiga att genast till socialnämnden anmäla, om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till en underårigs skydd.

I 7 kap. 4 § sekretesslagen (SkrL) stadgas att sekretess gäller inom socialnämnden för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Dock skall sekretess enligt 14 kap. 5 § SkrL